

Evaluatierapport
Cultuurbeleid 2022–2025
Gemeente Noordwijk

Zaaknummer : 875892

Onderwerp : Evaluatierapport Cultuurbeleid 2022–2025 Gemeente Noordwijk

Datum : 30 juni 2025

Steller : team Kunst & Cultuur

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding.....	5
Samenvatting van conclusies en aanbevelingen	7
Waar is het beleid effectief?.....	7
Waar is er draagvlak voor het beleid?	7
Wat adviseren we om te behouden?	8
Wat adviseren we om te veranderen of te versterken?	8
Samenvattende eindconclusie	9
Hoofdstuk 1. Ruim baan voor jongeren en jongvolwassenen (uitvoeringslijn 1)	10
1.1 Inzet gemeente.....	11
1.2 Inzet cultuurcoach.....	12
1.3 Inzet culturele organisaties	12
1.4 Conclusies en aanbevelingen	13
Hoofdstuk 2. Kunst en cultuur in de kern en in de buurt (uitvoeringslijn 2)	15
2.1 Inzet gemeente.....	16
2.2 Inzet cultuurcoach.....	16
2.3 Inzet culturele organisaties	17
2.4 Conclusies en aanbevelingen	18
Hoofdstuk 3. Thema Samenwerking (uitvoeringslijn 3 en 6)	20
3.1 Inzet gemeente.....	21
3.2 Inzet cultuurcoach.....	21
3.3 Inzet culturele organisaties	22
3.4 Conclusies en aanbevelingen	23
Hoofdstuk 4. Keuze voor kwaliteit in relatie tot toerisme en Kuuroord (uitvoeringslijn 4)	25
4.1 Inzet gemeente.....	26
4.2 Inzet cultuurcoach.....	27
4.3 Inzet culturele organisaties	27
4.4 Conclusies en aanbevelingen	28
Hoofdstuk 5: Het hele verhaal van Noordwijk (uitvoeringslijn 5)	30
5.1 Inzet gemeente.....	31
5.2 Inzet cultuurcoach.....	32
5.3 Inzet culturele organisaties	32
5.4 Conclusies en aanbevelingen	32

Hoofdstuk 6. Basisinfrastructuur	34
6.1 Organisaties Basisinfrastructuur	35
Hoofdstuk 7 Financiële evaluatie	37
Bijlage 1 Sjors Creatief	40
Bijlage 2 Subsidieregels	41
Bijlage 3 Meerjarenbegroting Cultuur	42
Bijlage 4 Benchmark uitgaven aan cultuur	43

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van de cultuurnota 'Cultuur in de Kern' 2022-2025.

Aanleiding

De beleidsperiode van de [Cultuurnota Cultuur in de Kern liep van 2022-2025](#). Vanwege de verkiezingen en hervormingen van het Gemeentefonds heeft het College van B&W besloten om de beleidsperiode te verlengen tot eind 2026. In aanloop naar de nieuwe cultuurnota evalueren we de vorige beleidsperiode.

Doel van de evaluatie

Deze evaluatie geeft een terugblik op de uitvoering van het cultuurbeleid 2022–2025 van de gemeente Noordwijk. De bevindingen vormen het startpunt voor de ontwikkeling van de nieuwe beleidsnota cultuur: wat werkte goed? Wat minder? En wat kunnen we daarvan leren voor de toekomst?

Leeswijzer

We beschrijven in dit evaluatierapport de inzet van de gemeente, de cultuurcoach en de culturele organisaties. We reflecteren daarbij op twee aspecten

- effectiviteit (in hoeverre heeft de inzet bijgedragen aan de doelstellingen)
- draagvlak (hoe ervaren culturele organisaties de inzet van de gemeente en de cultuurcoach)

We beschrijven dit aan de hand van de zes uitvoeringslijnen binnen de twee hoofdthema's uit de beleidsnota: 'Iedereen doet mee' en 'Van Zee tot Bollenveld'.

Thema 1 'Iedereen doet mee' met de volgende uitvoeringslijnen:

1. Ruim baan voor jongeren en jongvolwassenen
2. Kunst en cultuur in de kern en in de buurt
3. Samenwerking en vernieuwing

Thema 2 'Van zee tot bollenveld' met de volgende uitvoeringslijnen:

4. Keuze voor kwaliteit en relatie tot toerisme en Heilzame Badplaats
5. Het héle verhaal van Noordwijk
6. Versterking van de onderlinge samenwerking (binnen en buiten de kernen)

Omdat uitvoeringslijn 3 en 6 beide over samenwerking gaan, behandelen we deze onder één hoofdstuk.

Elk hoofdstuk start met opsomming van de doelen uit de cultuurnota en sluit af met een conclusie waarin we samenvatten:

- Waar het beleid doelmatig is
- Waar draagvlak voor is
- Advies wat te behouden
- Advies wat te veranderen of te versterken

Tenslotte gaan we in hoofdstuk 6 en 7 in op de Basis infrastructuur (BIS) en financiën. Hierbij kijken we terug op zaken als coronasteun en subsidies. Ook laten we zien wat de gemeente Noordwijk per inwoner uitgeeft aan cultuur in verhouding tot vergelijkbare gemeenten.

Aan het begin van het rapport vindt u een samenvatting van de conclusie en aanbevelingen.

Bronnen

Voor deze evaluatie zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Cultuurnota 2022–2025 'Cultuur in de Kern', gemeente Noordwijk
- Jaarverslagen Gemeente Noordwijk 2022, 2023, 2024
- Jaarplannen team Kunst en Cultuur, gemeente Noordwijk 2022–2025
- Jaarplannen cultuurcoach 2023–2025
- Enquête culturele organisaties (24 organisaties)
- Enquête bewoners (ruim 400 participanten)
- Verslag participatiebijeenkomsten met culturele organisaties (16 organisaties)
- Begrotingen diverse gemeenten
- Detaillering cultuurlasten gemeenten en provincies, 2023, CBS 2024

De bevindingen zijn getoetst bij de Cultuurraad, Team Participatie, Team Financiën.

Vervolgstappen

Deze evaluatie geeft voeding voor de nieuwe beleidsnota cultuur, waarvoor de voorbereidingen deze zomer zullen starten.

Samenvatting van conclusies en aanbevelingen

'Cultuur in de kern' is de eerste cultuurnota sinds de fusie van vier kernen tot de gemeente Noordwijk. Met dit beleid wil de gemeente de bestaande culturele infrastructuur van de dorpen behouden en versterken om cultuur toekomstbestendig te maken. De evaluatie van de periode 2022-2025 laat zien dat het cultuurbeleid in brede zin **effectief, gedragen en zichtbaar** is geweest. De gemeente heeft met gerichte inzet -zoals subsidies, de cultuurcoach, projectondersteuning en netwerkvorming- een stevig fundament gelegd voor een toegankelijk en divers cultureel aanbod. Tegelijkertijd signaleren we als ontwikkelopgaven voor de volgende beleidsperiode **scherpere keuzes, versterking van samenwerking en meer focus op publieksbereik en innovatie**.

Waar is het beleid effectief?

Over alle beleidslijnen heen blijkt het beleid effectief in het versterken van het culturele netwerk, het mogelijk maken van activiteiten en het ondersteunen van organisaties.

- Subsidies (structureel en projectmatig) zorgen voor continuïteit, vernieuwing en een divers aanbod. Het Erfgoedfonds, projectsubsidies en nieuwe instrumenten zoals de Pitch Parade en het Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte blijken effectief in het stimuleren van initiatieven en zichtbaarheid.
- De cultuurcoach functioneert als een sterke verbindende schakel en stimuleert samenwerking, talentontwikkeling en nieuwe initiatieven.
- Het beleid is bijzonder doelmatig voor kinderen (4–12 jaar), wat blijkt uit groei in bereik, versterkte samenwerking en toegankelijk aanbod.
- Het beleid draagt bij aan een jaarrond aantrekkelijk aanbod voor toeristen, mede door routes, festivals en meertalig aanbod.

Waar het minder effectief is:

- Bereik van jongeren en jongvolwassenen blijft achter; vooral al geïnteresseerde jongeren worden bereikt.
- Innovatie bij amateurverenigingen en erfgoedorganisaties komt beperkt van de grond.
- Samenwerking binnen het erfgoedveld blijft nog versnipperd.
- Er gaat veel aandacht naar de ontwikkeling van aanbod, minder naar publieksbereik.
- Wegens gebrek aan concrete prestatie indicatoren is lastig inzichtelijk te maken of de doelstellingen in publieksbereik en participatie zijn geslaagd.

Waar is er draagvlak voor het beleid?

Het draagvlak onder culturele organisaties is breed en positief.

- Organisaties beschouwen subsidies als cruciaal voor continuïteit, zeker in tijden van stijgende kosten.

- Organisaties voelen zich gezien en gesteund door de gemeente. Ook ervaren ze de cultuurcoach als “spil die partijen verbindt”.
- De samenwerking met Noordwijk Marketing leidt tot meer zichtbaarheid en gezamenlijke promotie.

Wat opvalt:

- Veel organisaties willen in de toekomst meer gebruikmaken van ondersteuning, maar ervaren nu drempels zoals tijdgebrek en vrijwilligerscapaciteit, mede door naweeën van corona.
- Een groeiend deel van het veld waardeert de Cultuurraad, maar nog niet alle culturele spelers zijn ermee bekend.
- Noordwijk geeft in verhouding tot vergelijkbare gemeentes minder uit aan cultuur.

Wat adviseren we om te behouden?

- Subsidieregelingen voor amateurkunst, muziekverenigingen, erfgoedorganisaties en culturele evenementen. Projectsubsidies voor gerichte vernieuwing, zichtbaarheid en experiment.
- De BIS als stevige basis van het culturele stelsel in de gemeente.
- De cultuurcoach als verbinder, ondersteuner en aanjager.
- De Pitch Parade als platform voor jongerenparticipatie en talentontwikkeling.
- Trainingen en toolkit voor vrijwilligers.
- Succesvolle programma’s voor kinderen met gezamenlijke communicatie.
- Samenwerking met Noordwijk Marketing en gemeenschappelijke communicatiekanalen.
- Cultuurpunt als de centrale plek waar culturele organisaties informatie kunnen vinden.
- Duurzame (digitale) infrastructuur, zoals audiotours, themaroutes en collectiesystemen.
- Voldoende betaalbare ruimtes voor culturele activiteiten.

Deze elementen vormen het fundament voor een toegankelijk, gevarieerd en toekomstbestendig cultureel ‘ecosysteem’.

Wat adviseren we om te veranderen of te versterken?

De evaluatie wijst op een aantal **strategische ontwikkelopgaven** voor de komende beleidsperiode:

1. Scherpere keuzes in doelgroepen

- De doelgroep “jongeren en jongvolwassenen” is te breed; focus op een duidelijk segment.
- Formuleer heldere prestatie indicatoren voor monitoring.

2. Versterken van publieksbereik en structurele participatie

- Focus meer op bereik en toegankelijkheid, niet alleen op aanbod.
- Versterk ondersteuning op promotie en communicatie.

3. Betere verbinding tussen beleidsterreinen

- Verbind cultuurparticipatie sterker met cultuureducatie in het onderwijsbeleid. Dit verlaagt de drempel en vergroot het bereik van alle jeugd, ongeacht hun achtergrond.

- Koppel cultuur aan maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, welzijn en lokale identiteit. Dit kan verduidelijken hoe cultuur bijdraagt aan de 'vitale gemeente' Noordwijk.
- Verhelder de betekenis van 'Heilzame Badplaats' zodat betere verbinding kan worden gemaakt met het toeristisch beleid.

4. Stimuleren van innovatie

- Verandering vraagt tijd. Overweeg langere beleids- of subsidieperiodes, zodat (vrijwilligers)organisaties duurzaam kunnen investeren in publieksopbouw en samenwerkingen.
- Bevorder de ingeslagen weg van innovatie door praktische handvatten te bieden aan amateurverenigingen en erfgoedorganisaties.

5. Versterken van samenwerking

- Investeer in structurele samenwerkingsverbanden die verder gaan dan projectmatige samenwerking.
- Versterk de positie en zichtbaarheid van de Cultuurraad zodat deze haar onafhankelijke rol als adviseur namens het culturele veld nog effectiever kan vervullen.
- Stimuleer samenwerking binnen het erfgoedveld en werk toe naar één samenhangend erfgoedverhaal.

6. Aandacht voor vrijwilligerscapaciteit

- Het culturele leven van Noordwijk kent vele, zeer toegewijde vrijwilligers. Blijf praktische ondersteuning, trainingen en communicatie-instrumenten bieden om vrijwilligers te ontlasten en te stimuleren om de ingezette innovatie te omarmen.

Samenvattende eindconclusie

Met 'Cultuur in de kern' is een stevige basis gelegd voor cultuur in Noordwijk: het netwerk is versterkt, het aanbod is gegroeid, organisaties voelen zich gesteund en er is breed draagvlak. Er is veel ervaring opgedaan om op door te bouwen. De volgende stap ligt in scherpere doelgroepkeuze, innovatie stimuleren, samenwerking structureler maken en het publieksbereik vergroten. Daarmee kan de gemeente met het culturele veld de komende jaren bouwen aan cultureel aanbod dat niet alleen rijk en divers is, maar ook duurzaam en toekomstgericht.

Hoofdstuk 1. Ruim baan voor jongeren en jongvolwassenen (uitvoeringslijn 1)

Doelstelling

Aantrekkelijk cultureel aanbod dat past bij de behoefte van de doelgroep, aandacht voor talentontwikkeling, samenwerking van cultuur met jongerenwerk en onderwijs, nieuwe manieren van leden- en publiekswerving.

Hoe wil Noordwijk dit gaan doen?

- Door laagdrempelig activiteiten te organiseren voor jongeren en jongvolwassenen met een projectmatig karakter en nadruk op de actualiteit. Niet alleen voor, maar ook met en door jongeren zelf.
- Jongeren krijgen de (fysieke) ruimte om te experimenteren en hun talenten te ontwikkelen. De ontwikkelbehoefte wordt actief opgehaald en er is kans om elkaar te ontmoeten op open avonden.
- Professionele culturele organisaties werken samen met jeugdorganisaties (basis- en middelbare scholen, bibliotheek, welzijnswartier) en ontmoeten elkaar tijdens netwerkmomenten.
- We bereiken jongeren via andere jongeren en zetten jonge culturele ambassadeurs in die actief zijn op sociale media. Jongeren krijgen een plek en een stem binnen de cultuurraad/ het cultureel overleg.
- Het vernieuwde aanbod wordt aantrekkelijk, gestructureerd en op een gecentraliseerde (online) plek weergegeven.

1.1 Inzet gemeente

Onderzoek kunst- en cultuuraanbod voor jongeren en jongvolwassenen

In 2022 is onderzoek verricht naar het kunst- en cultuuraanbod voor jongeren en jongvolwassenen. Hieruit blijkt dat 69.8% van de respondenten het Kunst- en Cultuuraanbod in de gemeente Noordwijk niet passend vindt voor mensen tussen de 16 en 35 jaar.

Met een Plan van aanpak voor de gemeente en een [Toolkit-Creatieve-en-Culturele-instellingen.pdf](#) is het resultaat uit dit onderzoek en een eerste stap om het aanbod beter aan te laten sluiten bij deze doelgroep en de doelgroep meer te betrekken en te bereiken.

In 2025 zijn bewoners in een enquête gevraagd naar hun waardering van cultuur in de gemeente Noordwijk. Bewoners zijn over het algemeen tevreden over het culturele aanbod. Ze geven het een 3.2 op een schaal van 1-5. Veel mensen vinden dat er voor een dorp relatief veel en gevarieerd aanbod is. Toch geven ook veel mensen aan dat ze het aanbod te eenzijdig vinden en dat er te weinig aanbod is voor jongeren, jongvolwassenen en kinderen. Ook vinden veel mensen het aanbod voor kinderen en jongeren te weinig zichtbaar.

Werving Cultuurcoach, met specifieke aandacht voor jongeren

In 2023 is in opdracht van de gemeente een cultuurcoach geworven met als specifiek aandachtsgebied het bereiken van jongeren en jongvolwassenen. De cultuurcoach stelt jaarlijks een jaarplan op en krijgt budget van de gemeente voor de uitvoering. Onderdeel hiervan is het aantrekken van jongeren, bijvoorbeeld door de inzet van sociale media en het organiseren van culturele workshops voor jongeren in samenwerking met lokale partners.

Subsidieregel 'cultuurparticipatie door jongeren en jongvolwassenen'

Er is een nieuwe subsidieregeling gemaakt om cultuurparticipatie door jongeren en jongvolwassenen te stimuleren, zie bijlage 2. In 2024 zijn 5 projecten gesubsidieerd, in 2025 5 projecten.

Pitch Parade

In 2024 is de eerste Pitch Parade georganiseerd. De Pitch Parade is een avond waar jongeren (15 t/m 27 jaar) hun plan op cultureel of welzijn gebied kunnen pitchen voor een jury bestaande uit andere jongeren. De pitchwinnaars krijgen een financiële bijdrage om hun creatieve plannen verder te ontwikkelen en hun talenten te blijven ontplooien. Ook krijgen de jongeren begeleiding van een mentor uit het werkveld om hun culturele initiatief te laten slagen.

De tweede Pitchparade was in 2025.

"Het Lab heeft mij veel gebracht. Het onderzoek gaf mij nieuwe perspectieven en ik leerde door te proberen waar ik goed in ben!" aldus een deelnemer van de Pitchparade

1.2 Inzet cultuurcoach

De cultuurcoach heeft in 2024 met culturele organisaties geëxperimenteerd met laagdrempelige en kortdurende activiteiten voor jongeren, in samenwerking met lokale culturele organisaties. Doel was om met aanbod beter aan te sluiten bij de behoefte van jongeren, zoals hun beperkte tijdsbesteding en wisselende interesse.

De oorspronkelijke pilot met maandelijkse workshops bleek onvoldoende effectief in het bereiken van de doelgroep. De pilot is daarom beëindigd. In plaats daarvan is ingezet op competitieve en laagdrempelige formats met een langere looptijd en meer flexibiliteit in deelname, zoals creatieve wedstrijden. Deze aanpak leidde tot een groter bereik.

Ook is geëxperimenteerd met jongerenparticipatie via een zogenoemd cultuurfluencer-collectief. Deze aanpak blijkt tot nu toe beperkt succesvol, met slechts één actieve deelnemer en een gering bereik. Dit vraagt om heroverweging van de opzet en wervingsstrategie.

1.3 Inzet culturele organisaties

De afgelopen jaren hebben verschillende culturele organisaties in Noordwijk zich actief ingezet om jongeren en jongvolwassenen te bereiken. Er zijn uiteenlopende projecten opgezet, zoals theaterstukken speciaal voor en door jongeren, concertseries gericht op een jonger publiek, en talentontwikkelingsprogramma's. Ook betrokken culturele organisaties jongeren als ambassadeur en kregen ze een rol in de PR, bijvoorbeeld via social media.

Bijna 50% van de culturele organisaties geeft aan dat zij soms (enkele keren per jaar) culturele activiteiten organiseren speciaal door of voor jongeren en jongvolwassenen. Ruim 30% doet dit vaak (maandelijks of bij ieder project) en 20% helemaal niet. Daarbij geeft 40% aan dat dit ten goede komt aan de samenwerking. Ruim 25% zag een verhoogd bereik onder jongeren en jongvolwassenen.

Bijna 70% van de organisaties werkt hiervoor samen met partners. De meeste organisaties, ruim 80%, werken hierin samen met scholen, maar ook de bibliotheek, jongeren- en welzijnorganisaties worden veel genoemd.

Als culturele organisaties geen culturele activiteiten organiseren geeft 50% aan dat zij hiervoor niet voldoende vrijwilligers hebben. 50% geeft ook aan dat er weinig tot geen vraag is vanuit jongeren. En 50% geeft aan dat zij dit in de toekomst willen oppakken, maar dat het er nog niet van gekomen is. 25% geeft aan dat zij er geen behoefte aan hebben. En 25% geeft aan dat zij niet genoeg geld hiervoor hebben.

Voor veel culturele organisaties blijkt de doelgroep 16-35 jaar te breed. Vaak focussen organisaties daarom op jongeren in de schoolgaande leeftijd, mede doordat dan met scholen als vindplaats van jongeren kan worden samengewerkt. Veelal bereiken ze jongeren die al geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur. Ze bouwen zo een brug tussen cultuureducatie op school en cultuurparticipatie in de vrije tijd. Nieuw publiek wordt weinig bereikt.

Ruim 60% van de organisaties geeft aan soms of regelmatig gebruik te maken van nieuwe vormen van leden-of publiekswerving gericht op jongeren en/of jongvolwassenen. Meestal betreft het de inzet van sociale media.

“We zijn ons er ook van bewust dat zichtbaarheid op sociale media belangrijk is, maar we zijn daar nog niet zo goed en vernieuwend in” aldus de culturele organisaties

Gebruik van aanbod van de gemeente

Van de culturele organisaties die de enquête hebben ingevuld heeft bijna 50% geen gebruik gemaakt van het aanbod van de gemeente om jongerenparticipatie te bevorderen. Dit is een groot percentage. Ruim 40% geeft aan dat zij het aanbod van de gemeente in de toekomst wel willen oppakken.

Van de organisaties die het aanbod wel benutten, maakt 35% gebruik van de cultuurcoach, 25% van de Pitch parade en ruim 15% van de subsidieregulering en/of de toolkit. Ruim 35% van hen gaf aan dat het aanbod van de gemeente heeft bijgedragen aan aandacht voor talentontwikkeling. Bij ruim 25% versterkte het de samenwerking en ruim 25% zag een toename aan initiatieven voor jongeren. Slechts een heel klein aandeel geeft aan dat het bereik is verhoogd en de manier van leden- en publiekswerving is vernieuwd.

“We merken dat jongeren zich liever eenmalig aan een project verbinden dan voor langere duur” aldus de culturele organisaties

Het merendeel van organisaties gaf aan dat financiële ondersteuning onontbeerlijk is om jongeren te bereiken.

1.4 Conclusies en aanbevelingen

Bij deze conclusie wegen we mee dat een aantal nieuwe beleidsinstrumenten pas beschikbaar kwam gedurende de beleidsperiode. De cultuurcoach startte medio 2023. De subsidieregulering jongeren en jongvolwassenen bestaat sinds 2024. Ook speelde mee dat veel organisaties nog kampten met de naweën van Corona, wat de drempel tot innovatie verhoogde. In deze eerste beleidsperiode is veel ervaring opgedaan om op door te bouwen.

Waar is het beleid effectief?

- Het beleid is vooral effectief in het versterken van bestaande netwerken binnen het culturele veld. Instrumenten zoals de cultuurcoach, subsidieregulering en de Pitch Parade dragen bij aan samenwerking tussen organisaties en stimuleren initiatieven.

- Vaak werken organisaties door op bestaand aanbod, waardoor ze vooral jongeren bereiken die geïnteresseerd zijn in cultuur. Innovatie en doelgroepvernieuwing komen nog onvoldoende van de grond

Waar is er draagvlak voor het beleid?

- Culturele organisaties waarderen de ondersteuning via de cultuurcoach en de subsidieregel
- Organisaties onderschrijven het belang van jonger publiek en willen in de toekomst meer gebruik maken van ondersteuning, ondanks beperkte inzet nu.

Wat adviseren we om te behouden?

- De inzet van de cultuurcoach als verbindende en ondersteunende schakel.
- De pitchparade als instrument om jongereninitiatieven te stimuleren.
- De toolkit (wellicht geactualiseerd) en trainingen aan vrijwilligersorganisaties
- De focus op samenwerking en talentontwikkeling binnen culturele activiteiten.
- De subsidieregel voor jongeren en jongvolwassenen (met doorontwikkeling).
- De variatie aan projecten en experimenteeruimte voor organisaties.

Wat adviseren we om te veranderen of te versterken?

- **Scherpere doelgroepkeuze:** de doelgroep jongeren en jongvolwassenen bleek te breed. Focus op één duidelijke doelgroep (bijvoorbeeld schoolgaande jeugd). Formuleer heldere prestatie indicatoren om het beleid te monitoren.
- **Betere verbinding met andere beleidsterreinen:** Culturele organisaties werken al veel samen met scholen. Benut dit door een sterkere verbinding te maken tussen cultuurbeleid (buitenschoolse cultuurparticipatie) en cultuureducatie in het onderwijsbeleid.
- **Meer aansluiting op behoeften:** sterker sturen op aanbod dat past bij de wensen van jongeren. Hierbij rekening houden met de trend dat veel jongeren zich liever een korte periode committeren, dan langdurig lid te worden van een vereniging.
- **Vergroten bereik:** meer inzet op bekendheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van aanbod
- **Stimuleren vernieuwing:** extra aandacht voor innovatie bij amateurverenigingen en erfgoedorganisaties, die dit nu nog lastig vinden. Deze verandering vraagt tijd van organisaties, die kan worden geboden door bijvoorbeeld een langere periode te focussen op de beleidsdoelen.
- **Versterken gebruik ondersteuning:** verlagen van drempels (tijd, middelen, vrijwilligers) zodat meer organisaties gebruik maken van het aanbod.

Hoofdstuk 2. Kunst en cultuur in de kern en in de buurt (uitvoeringslijn 2)

Doelstelling

Behoud van identiteit van de kernen, ondersteuning amateurkunstverenigingen, verbreden van publieksbereik, cultuurparticipatie is laagdrempelig (fysiek, inhoudelijk, financieel), samenwerking met sociaal domein en bibliotheek.

Hoe wil Noordwijk dit gaan doen?

- Er komt een inventarisatie van betaalbare ruimtes (broedplaats voor makers). Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn van (tijdelijk) leegstaande gebouwen en bijzonder erfgoed als presentatie locaties.
- Het wordt gemakkelijker voor mensen met een lager inkomen om deel te nemen aan cultuur.
- Initiatieven die door en voor de buurt worden georganiseerd, krijgen de ondersteuning van de gemeente (straatfestivals, vereniging jubilea, huiskamerconcerten en muzikale buurtfeesten).
- Samenwerking tussen de kernen wordt gestimuleerd. We onderkennen diversiteit in de identiteit van de kernen, maar stellen het niet als doel op zich bij de uitvoering van het cultuurbeleid

2.1 Inzet gemeente

Subsidieregels

In 2022 zijn subsidieregelingen opgesteld bij het nieuwe beleid, zie bijlage 2. In 2024 zijn de subsidieregelingen aangepast, zie hoofdstuk Financiën.

Subsidie amateurverenigingen en muziekverenigingen

Jaarlijkse wordt subsidie verleend aan diverse amateurverenigingen voor een bijdrage in de verenigingskosten en huisvestingskosten. Ook ontvangen jaarlijks 6 muziekverenigingen een bijdrage in de kosten van de jeugdlerlingen, de verenigingskosten en huisvestingskosten. Hierdoor borgen we het verenigingsleven in alle kernen en houden we verenigingscontributies betaalbaar.

Projectsubsidies

Er is ook subsidie verleend aan projecten passend bij de doelstellingen van het cultuurbeleid. Bijvoorbeeld de Dag van de Noordwijkse geschiedenis met activiteiten in alle kernen. Of de Kunstroute, die in 2024 2.000 bezoekers trok en waar 34 lokale kunstenaars exposeerden.

Drempelverlaging voor bewoners met een krappe beurs

We stimuleren op verschillende manieren deelname aan cultuur voor inwoners met een laag inkomen. Zo is de gemeente Noordwijk aangesloten bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur (JFSC). Dit biedt kinderen en jongeren uit gezinnen waar niet genoeg geld is, de kans om te sporten of aan cultuur te doen. Jaarlijks betaalt JFSC voor ca.12 Noordwijkse kinderen en jongeren contributie, lesgeld of attributen voor cultuurparticipatie. Voor bewoners boven 18 jaar is de gemeente Noordwijk aangesloten bij het volwassenenfonds Sport & Cultuur.

Ook Centrum Jeugd en Gezin, Goed Bezig, Welzijnswartier en scholen wijzen bewoners op culturele activiteiten en kunnen optreden als intermediair van deze fondsen.

2.2 Inzet cultuurcoach

Sport- en cultuurloket

Met de inzet van cultuurcoach (en buurtsportcoaches) faciliteren we het Sport- en cultuurloket. Dit loket wijst inwoners de weg in sport, bewegen en cultuur. Bij het sport- en cultuurloket kan iedere inwoner uit de gemeente Noordwijk terecht voor persoonlijk advies, begeleiding en hulp bij het vinden van een activiteit die bij de inwoner past.

Vanuit deze rol is de cultuurcoach jaarlijks ook aanwezig bij een aantal informatiemarkten zoals de Cultuurmarkt en de Gezond en Vitaal-markt.

Ook kan de cultuurcoach of buurtsportcoach kinderen of volwassenen met een kleine beurs aanmelden bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

Drempelverlaging voor kinderen

De cultuurcoach organiseert activiteiten om kinderen in de basisschoolleeftijd kennis te laten maken met het cultureel aanbod in Noordwijk. Dit verlaagt de drempel om lid te worden van een vereniging of mee te doen aan een cursus.

In de beleidsperiode is het kennismakingsprogramma Sjors Sportief en Sjors Creatief samengesteld. Een groeiend aantal cultuuraanbieders biedt activiteiten aan een stijgend aantal kinderen, zie bijlage1.

Tijdens de "Kunst moet je doen Vakantie" is er een rijk aanbod aan activiteiten voor kinderen, zoals workshops door muziekverenigingen, theatergroepen, kunstenaars en musea. In de afgelopen jaren is gebleken dat concrete doe-activiteiten georganiseerd voor kinderen in de basisschoolleeftijd snel zijn volgeboekt.

"Verschillende deelnemers benadrukten dat de basis voor cultuuronderwijs al op de basisschool gelegd moet worden. Door hier vroeg mee te beginnen, groeit cultuur mee met de jeugd" verslag participatiebijeenkomst

Inventarisatie ruimtes

Er is gestart met een inventarisatie van ruimtes die culturele organisaties nu gebruiken.

2.3 Inzet culturele organisaties

Van de culturele organisaties die de enquête hebben ingevuld geeft 45% aan soms (enkele keren per jaar) activiteiten te organiseren die vooral gericht waren op buurtbewoners of op een wijk- of dorpsniveau. Bijna 20% van de culturele organisaties geeft aan dit regelmatig te doen. 40% geeft aan dit helemaal niet te doen.

Bijna 60% van de culturele organisaties geven aan dat deze activiteiten ten goede komen aan de samenwerking en ruim 40% van de organisaties geeft aan dat hierdoor een lagere drempel is voor het meedoen aan of bezoeken van de activiteiten.

Als organisaties geen activiteiten organiseren gericht op buurtbewoners of op wijk- of dorpsniveau komt dit volgens 50% van de organisaties omdat zij hiervoor niet voldoende vrijwilligers hebben. 25% geeft aan dat dit niet past bij de organisatie of dat ze niet wisten hoe ze dit moesten aanpakken. 50% van de organisaties geeft aan dat zij dit in de toekomst willen oppakken, maar dat het er nog niet van gekomen is.

"Al onze optredens zijn voor iedereen toegankelijk en met een betaalbare prijs of gratis. Dit werkt goed." Aldus een culturele organisatie

Drempels verlagen

Ruim 60% van de organisaties geeft aan dat zij zich structureel inzetten om drempels voor kunst en

cultuur te verlagen, 20% doet dit soms. Bijvoorbeeld met korting, gratis toegang, fysieke toegankelijkheid voor iedereen etc. Ruim 40% van de organisaties verwijst leden door naar het jeugd- en volwassenfonds Sport en cultuur en ruim 30% maakt gebruik van het kennismakingsprogramma 'Sjors Creatief'.

Veel organisaties geven aan hierbij gebruik te maken van de subsidies voor amateurverenigingen of muziekverenigingen. Daarnaast maakt nog 50% van de organisaties gebruik van projectsubsidies.

2.4 Conclusies en aanbevelingen

De evaluatie laat zien dat het beleid effectief is in het ondersteunen van het lokale culturele aanbod en de samenwerking tussen organisaties. De grootste uitdaging ligt in het structureel vergroten van het publieksbereik.

Waar is het beleid effectief?

- Subsidies voor amateur- en muziekverenigingen zorgen voor een vitaal verenigingsleven en een divers lokaal aanbod in de kernen.
- Projectsubsidies maken nieuwe initiatieven mogelijk en vergroten de zichtbaarheid van kunst en cultuur.
- De inzet van de cultuurcoach wordt door culturele organisaties gewaardeerd en draagt bij aan samenwerking en ondersteuning van initiatieven.
- Voor jonge kinderen (4–12 jaar) is het beleid bijzonder effectief: het bereik is gegroeid en steeds meer culturele organisaties bieden vakantie-aanbod.

Waar is er draagvlak voor het beleid?

- Organisaties waarderen de financiële ondersteuning, zeker in het licht van stijgende kosten.
- De cultuurcoach wordt gezien als een belangrijke verbindende en ondersteunende schakel.
- Veel organisaties ervaren dat gemeentelijke ondersteuning samenwerking en toegankelijkheid bevordert.
- Hoewel nog niet alle organisaties actief gebruikmaken van het aanbod (vaak door gebrek aan tijd of vrijwilligers), spreekt een groot deel de intentie uit dit in de toekomst wel te doen. Dit wijst op vertrouwen in het beleid en bereidheid tot verdere samenwerking.

Wat adviseren we om te behouden?

- Structurele subsidies voor amateur- en muziekverenigingen om betaalbaarheid en spreiding over de kernen te waarborgen.
- Projectsubsidies voor initiatieven die zichtbaarheid en vernieuwing stimuleren.
- De inzet van de cultuurcoach als verbinder en aanjager van samenwerking.

- Succesvolle programma's voor kinderen, zoals Sjors Creatief en vakantieactiviteiten, die aantoonbaar veel deelnemers bereiken.
- Voldoende beschikbare en betaalbare ruimtes.

Deze instrumenten vormen de basis voor het behoud van een toegankelijk en gevarieerd cultureel aanbod

Wat adviseren we om te veranderen of versterken?

- Vergroot de focus op **structurele publieksparticipatie en publieksbereik**
- Overweeg **langere beleids- of subsidieperiodes**, zodat organisaties duurzaam kunnen investeren in publieksopbouw en samenwerkingen.
- Maak scherpere **keuzes in doelgroepenbeleid** om de beschikbare inzet effectiever in te kunnen richten. Formuleer meetbare **prestatie indicatoren** om het beleid te kunnen monitoren.
- Versterken van ondersteuning van organisaties op **promotie en communicatie**, zodat inwoners het aanbod beter weten te vinden.
- Meer aandacht voor **vrijwilligersproblematiek**, bijvoorbeeld via praktische ondersteuning, trainingen in communicatie of samenwerking.

Hoofdstuk 3. Thema Samenwerking (uitvoeringslijn 3 en 6)

OMDAT UITVOERINGSLIJN 3 EN 6 OVER SAMENWERKING GAAN, BEHANDELEN WE DEZE ONDER ÉÉN HOOFDSTUK.

Thema 1: Iedereen doet mee

Doelstelling

Samenwerking en vernieuwing in projecten, initiatieven en verenigingen, bekendheid vergroten van het culturele aanbod in de kernen, vrijwilligers ondersteunen en opleiden, en samen de gevolgen van corona te lijf.

Hoe wil Noordwijk dit gaan doen?

- Door deskundigheidsbevordering van vrijwilligers; er komt een platform (in samenwerking met Welzijn) met een overzicht van het aanbod van trainingen en contactpersonen.
- De cultuurcoach heeft een belangrijke rol in het verbinden en betrekken van projecten, initiatieven en verenigingen. De cultuurcoach is op de hoogte van de verschillende projecten en initiatieven en stimuleert verbinding als dit past of stemt af als dit nodig is. De cultuurcoach kent de expertise in de gemeente en zorgt voor kennisdeling. We gaan door met het initiatief voor een Cultuurplatform, maar maken het eenvoudiger: er komt een cultuurraad/cultureel overleg voor thema 1 en thema 2 met daarin vertegenwoordigers vanuit alle kernen.
- Gezamenlijk corona te lijf door extra inzet op promotie van het aanbod om (oud) publiek weer terug naar kunst en cultuur te krijgen.
- Organiseren van gezamenlijke activiteiten/Podium voor Cultuur (bijvoorbeeld Open Podium/Uitmarkt/Kindercultuurmaand)

Thema 2: Van Zee tot Bollenveld

Doelstelling

Afstemming programmering, uitwisseling expertise, versterking op organisatiekracht, het culturele veld heeft een positie binnen de gemeente.

Hoe wil Noordwijk dit doen?

- De Cultuurraad

Samenwerking en afstemming was ook in de vorige cultuurnota een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van de uitvoering van het cultuurbeleid. Er bestaat een erfgoedplatform en een aanzet tot een cultuurplatform. De laatste was volgens de deelnemers te complex opgezet. Samen met een vertegenwoordiging van de culturele sector (amateur en professioneel) gaan we de opzet aanpassen. De Cultuurraad is een overlegorgaan dat los staat van het sportdomein, met een stevige positie in de uitvoering van het gemeentelijke cultuurbeleid. De Cultuurraad geeft gevraagd en ongevraagd advies, is een klankbord voor de gemeente, een initiator voor samenwerking en afstemming, en zorgt voor uitwisseling op het gebied van faciliteiten, kennis en expertise.

3.1 Inzet gemeente

Samenwerken in nasleep corona

Er is volop ingezet op het borgen van de culturele infrastructuur tijdens corona, zie hiervoor Hoofdstuk Financiën. Daarnaast is samen met de culturele sector een actieplan Nasleep corona in 2022 en in 2023 opgesteld en uitgevoerd. Een aantal activiteiten, zoals de Cultuurmarkt en de Dag van de Noordwijkse Geschiedenis, was zo succesvol in versterken van zichtbaarheid en samenwerking, dat deze na corona zijn voortgezet.

Maandelijkse nieuwsbrief voor culturele verenigingen en stichtingen en kunstenaars

We publiceren maandelijks een nieuwsbrief voor culturele verenigingen, stichtingen en kunstenaars. Hier wordt o.a. aandacht besteed aan de trainingen deskundigheidsbevordering, de netwerkbijeenkomsten, subsidieregelingen, de cultuurraad, etc.

Cultuurraad

In 2022 is de Cultuurraad opgericht. Hiervoor is samen met de culturele sector gekeken hoe de samenwerking en afstemming kon worden vormgegeven. Na werving van leden voor de Cultuurraad is een convenant opgesteld tussen de cultuurraad en de gemeente.

De Cultuurraad adviseert de gemeente gevraagd en ongevraagd. Zo zijn er adviezen uitgebracht over o.a. subsidieregelingen, De Schelft, taakstelling bezuinigingen. Zowel ambtelijk als bestuurlijk worden deze adviezen zeer gewaardeerd en meegenomen in uiteindelijke keuzes.

Jaarlijkse themabijeenkomst evenementenorganisaties

Er wordt jaarlijks een themabijeenkomst georganiseerd voor evenementenorganisaties. Thema's waren o.a. evenementenplanning, veiligheid en herbruikbare bekken.

3.2 Inzet cultuurcoach

Trainingen deskundigheidsbevordering

Door het Sportbedrijf Noordwijk, de cultuurcoach en Welzijn Noordwijk zijn jaarlijks ca. zeven workshops (zogenaamde Level Up trainingen) georganiseerd voor de vrijwilligers van culturele en sportieve aanbieders. Hier is onder andere aandacht geweest voor het bevorderen van de sociale veiligheid binnen de vereniging. Voorbeelden van de andere level-up trainingen zijn:

- Jongeren bereiken en betrekken bij vrijwilligerswerk
- Fondsenwerving voor culturele organisaties
- Effectief besturen van vrijwilligers in organisaties
- Begeleiden en coördineren van vrijwilligers
- Branding en social media
- Inspirerend rondleiden
- Samen slim deelnemers werven

Ook is er jaarlijks de mogelijkheid voor verenigingen om een BHV certificaat te halen.

Informatiepunt (Sport &) Cultuurloket

De cultuurcoach is het aanspreekpunt voor het Cultuurloket en een belangrijk informatiepunt voor de verenigingen. Het Sport- en Cultuurloket helpt om de activiteiten van verenigingen onder de aandacht te brengen, ondersteund bij het organiseren van bijvoorbeeld een schooltoernooi of culturele activiteit, en denkt mee over passend aanbod voor mensen met een beperking.

Het Sport- en Cultuurloket was ten tijde van corona het informatiepunt voor verenigingen voor vragen over de coronamaatregelen. Ook ondersteunde het loket verenigingen met faciliteiten, zoals de inzet van een tijdelijke tent, bij de coronamaatregelen. Op deze manier konden verenigingsactiviteiten doorgaan, terwijl faciliteiten zoals de Muze nog gesloten waren.

Website Cultuurpunt

De cultuurcoach beheert [Cultuur | Sport | Vrije tijd | Cultuuragenda - Cultuurpunt Noordwijk](#), het digitale informatieplatform voor culturele verenigingen en stichtingen. Hier staat informatie van netwerkbijeenkomsten, trainingen en de cultuurraad tot de planningsagenda en informatie over stichtingen, verenigingen en relevante fondsen.

Cultuurpagina in de krant

Wekelijks verschijnt er in de Noordwijker en Het Noordwijkerhouts Weekblad een Cultuurkalender met een kort overzicht van kunst- en cultuuractiviteiten die in de komende week plaats zullen vinden. Om de week verzorgt de Cultuurcoach een Cultuurpagina met verdiepende artikelen over het culturele aanbod in de gemeente. Zowel van organisaties als deelnemers horen we dat deze gezamenlijke PR effectief werkt.

Netwerkbijeenkomsten culturele organisaties

Samen met de Cultuurraad organiseren we jaarlijks drie netwerkbijeenkomsten. De netwerkbijeenkomsten vergroten de verbinding tussen organisaties en andere aanbieders en de betrokkenheid bij alle kunst en cultuur in de gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van actuele thema's die de aanbieders bezighouden en verder helpen, zoals evenementenplanning, (om)denken in mogelijkheden en de uitagenda van de toekomst.

3.3 Inzet culturele organisaties

Culturele organisaties maken zeer actief gebruik van het aanbod van de gemeente. Ruim 90% doet mee aan de Cultuurmarkt, maar ook de deelname aan trainingen, netwerkbijeenkomsten en de cultuurpagina is hoog. Bijna 60% geeft aan dat dit ten goede kwam aan de samenwerking en ruim 40% geeft aan dat hierdoor er nieuwe initiatieven ontstonden.

Ruim 80% van de organisaties geeft aan dat zij in de afgelopen vier jaar hebben samengewerkt met andere culturele organisaties of meegedaan aan initiatieven binnen de gemeente Noordwijk of buiten de gemeente Noordwijk. 30% van de organisaties die niet samenwerkten geeft aan dit in de toekomst wel te willen oppakken.

“We wisselen spullen uit zoals portable speakers en theaterdoeken” aldus een culturele organisatie.

De samenwerking tussen culturele organisaties is de afgelopen jaren zichtbaar versterkt. Er zijn gezamenlijke projecten opgezet, middelen en kennis worden gedeeld en netwerkbijeenkomsten worden gewaardeerd.

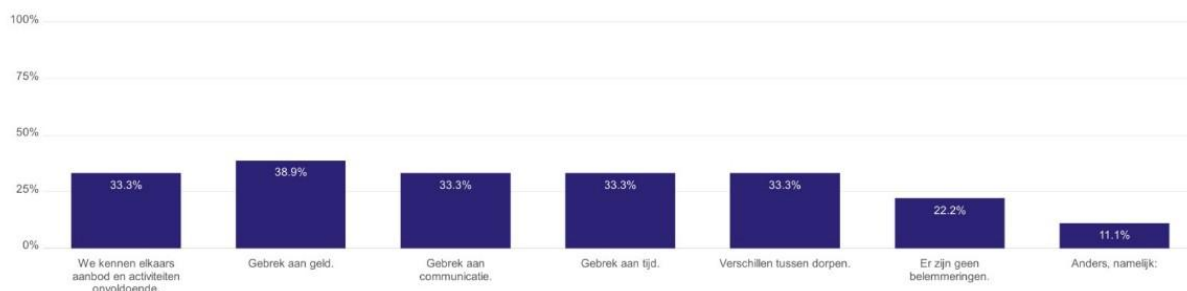
Ruim 50% van de culturele organisaties heeft extra inspanningen gedaan om (oud) publiek terug te krijgen na corona of nieuwe publiek te bereiken. Als er geen extra inspanningen zijn gedaan dan gaven de culturele organisaties aan dat dit niet nodig was (85%) of dat er onvoldoende vrijwilligers voor waren.

Bijna 70% van de culturele organisaties geven aan dat zij hun vrijwilligers ondersteunen via de door de gemeente geboden trainingen of een extern trainingsaanbod. Dit aanbod wordt unaniem positief ervaren.

Uitdagingen

Toch zijn er ook knelpunten: gebrek aan tijd, geld, communicatie en kennis van elkaars aanbod belemmeren samenwerking, zoals de tabel laat zien.

Wat zijn volgens jou de belangrijkste belemmeringen of knelpunten voor samenwerking binnen het culturele veld in Noordwijk?

Figuur 1 Enquête onder culturele instellingen

Bijna 40% van de culturele organisaties voelen zich goed betrokken bij en vertegenwoordigd door de Cultuurraad. Ruim 30% geeft aan de cultuurraad niet goed genoeg te kennen om dit te beoordelen. 22% is neutraal of heeft geen mening. Slechts 6% voelt zich niet betrokken of vertegenwoordigd. Hierbij kan meespelen dat de opstart van de Cultuurraad tijd vroeg en dat er ook een wisseling was van leden. Hierdoor was de Cultuurraad minder zichtbaar voor veel organisaties.

3.4 Conclusies en aanbevelingen

De evaluatie laat zien dat het beleid samenwerking bevordert, vooral bij tijdelijke projecten. De uitdaging ligt echter in het realiseren van meer structurele samenwerkingen

Waar is het beleid effectief?

Het beleid is doeltreffend in het **versterken van samenwerking, zichtbaarheid en ondersteuning van vrijwilligers**.

- De extra inzet op promotie na corona heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid van culturele activiteiten.
- Nieuwe initiatieven zoals de Cultuurmarkt hebben samenwerking gestimuleerd.
- Organisaties geven aan dat netwerkbijeenkomsten, trainingen en de inzet van de cultuurcoach hebben bijgedragen aan betere onderlinge contacten en meer gezamenlijke projecten.
- Vaste communicatiekanalen en platforms zoals Cultuurpunt dragen bij aan kennisdeling en zichtbaarheid. De samenwerking met Noordwijk Marketing versterkt dit.

Waar is er draagvlak voor het beleid?

Het draagvlak onder culturele organisaties is **breed en positief**.

- Veel organisaties maken gebruik van gemeentelijke ondersteuning zoals trainingen, de Cultuurmarkt en de cultuurpagina.
- De cultuurcoach wordt gezien als *“spil die partijen verbindt”* en organisaties voelen zich gesteund en serieus genomen.
- De Cultuurraad wordt door een deel van het veld gewaardeerd, al is deze nog niet overal bekend.

Wat adviseren we om te behouden?

- De cultuurcoach als verbindende schakel.
- De bestaande overleg- en netwerkstructuren die samenwerking tussen culturele organisaties versterken.
- De Cultuurmarkt en andere initiatieven die zichtbaarheid en samenwerking vergroten.
- Ondersteuning van vrijwilligers via trainingen en het Cultuurloket.
- De website als centrale informatievoorziening voor verenigingen en stichtingen.

Wat adviseren we om te veranderen of versterken?

- **Investeer in structurele samenwerkingsverbanden**, zodat gezamenlijke initiatieven ook na afloop van projecten blijven bestaan en minder afhankelijk zijn van incidentele projecten
- Versterk de rol en zichtbaarheid van de **Cultuurraad**.
- Extra aandacht voor **vrijwilligerscapaciteit**, omdat het gebrek aan tijd bij vrijwilligers een structurele uitdaging blijft.

Hoofdstuk 4. Keuze voor kwaliteit in relatie tot toerisme en Kuuroord (uitvoeringslijn 4)

Doelstelling

Culturele organisaties sluiten met spraakmakende activiteiten, projecten, voorstellingen en evenementen voor bezoekers en toeristen, mensen uit de regio en de eigen inwoners aan bij het predicaat kuuroord. Hier hoort ook een sterke marketing en PR bij.

Hoe wil Noordwijk dit doen?

- Het gehele aanbod aan kunst en cultuur in de gemeente is in beeld en goed vindbaar voor inwoners en bezoekers. De gemeente en culturele organisaties werken aan korte lijnen en structureel overleg. Ze hebben een gezamenlijke taak om vraag en aanbod af te stemmen.
- Kunst en cultuur zetten in op een aanbod dat het toeristenseizoen verlengt en zorgen voor aanbod in het laagseizoen, zonder de behoefte van de eigen inwoners uit het oog te verliezen. De gemeente biedt verademing; niet alleen in de zomermaanden, maar het hele jaar door. Te denken valt aan een winterprogramma met een gezamenlijke aftrap en combinatietickets.
- Noordwijk Marketing en culturele organisaties hebben een gezamenlijke taak om een sterke PR op te tuigen voor cultuur in de gemeente Noordwijk. Er is een duidelijke merktaal en afstemming in de uitingen gericht op bezoekers. Er wordt onderzocht of afstemming met dichtbijgelegen steden mogelijk en van meerwaarde is.

4.1 Inzet gemeente

Subsidie voor culturele evenementenorganisaties

Er is jaarlijks subsidie verleend aan 8 culturele evenementenorganisaties. Van kamermuziek en opera tot schilderen en theater op locatie, vaak in festivalvorm. Hiermee levert de gemeente Noordwijk een bijdrage aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en breed toegankelijk aanbod van culturele evenementen in de gemeente Noordwijk.

Routes

De gemeente heeft subsidie verleend aan meerdere routes, die wandelaars en fietsers via een thema Noordwijk laten ervaren. Voorbeelden zijn routes over Max Liebermann en Heilzame Badplaats. Deze leveren een waardevolle (meertalige) aanvulling op het culturele aanbod van Noordwijk.

Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte

In 2022 is het Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte vastgesteld. Hierin is behalve aandacht voor de huidige collectie van Noordwijk de ambitie geformuleerd om nieuwe, professionele (tijdelijke) hedendaagse kunst met een internationale uitstraling aan de gemeente Noordwijk toe te voegen.

De belangrijkste onderdelen uit dit masterplan zijn:

Adviesraad Beeldende Kunst in de Openbare ruimte

Er is een nieuwe adviesraad Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte (BKOR) ingesteld. De adviesraad heeft aan de hand van de criteria uit het Masterplan het college van B&W over nieuwe initiatieven op het gebied van kunst in de openbare ruimte geadviseerd.

Toegankelijkheid BKOR Noordwijk

De BKOR is toegankelijk gemaakt door een website [Onze collecties | Gemeente Noordwijk](#), met hierin een overzicht van de collectie, informatie over de adviesraad en de criteria voor nieuwe kunstinitiatieven. Ook is in 2024 gestart met het plaatsen van informatiebordjes bij kunstwerken met QR-codes die verwijzen naar audiofragmenten in het Nederlands, Engels en Duits.

Beheer en onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte

KunstWacht stelt jaarlijks een beheer- en onderhoudsplan op voor BKOR. Ieder jaar maken ze ca. 30 kunstwerken schoon en herstellen ze waar nodig. Ook zijn alle kunstwerken opnieuw getaxeerd ten behoeve van de verzekering.

Kunstcollectie in gemeentehuis

De kunstcollectie in het gemeentehuis is zoveel mogelijk afgestoten. Objecten die lokaal cultuurhistorische betekenis hebben (de Collectie Erfgoed Noordwijk) zijn geschonken aan Museum Noordwijk onder voorwaarde dat deze collectie niet mag worden vervreemd. Hierdoor zijn de kunstwerken voor publiek toegankelijk gemaakt en wordt hun behoud en beheer geborgd. Kunstwerken zonder cultuurhistorische waarde zijn geschonken aan het Platform Cultureel Erfgoed Noordwijk, ten behoeve van een openbare veiling of verkoop.

Biënnale

In 2023 is de eerste Biënnale georganiseerd met als doel om nieuwe, professionele (tijdelijke)

hedendaagse kunst toe te voegen aan de BKOR. 44 lokale kunstenaars deden mee aan de lokale tentoonstelling. Ca. 20.000 mensen bezochten de website.

Kunst op de rotondes

In 2023 is beleid opgesteld om komende jaren kunst toe te voegen aan rotondes. Het eerste nieuwe kunstwerk op de rotonde is kunstwerk Varencirkel (een kunstwerk uit de Biënnale).

In 2025 is gestart met het traject om te komen tot een nieuw kunstwerk voor op de rotonde Beeklaan-Boekerslootlaan-Bonnikeplein. Na een landelijke oproep waar 80 kunstenaars uit heel Nederland op reageerden, zijn vier kunstenaars geselecteerd om een schetsontwerp te maken. Na selectie van 2 schetsontwerpen door de Adviesraad BKOR stemden bewoners op hun favoriet. Het kunstwerk wordt in juli 2026 opgeleverd.

Wisselsokkel

Kunst in de gemeente is een project waarbij lokale kunstenaars de kans krijgen om hun werk in de openbare ruimte te laten zien. Via een participatietraject kiezen inwoners van de gemeente Noordwijk het kunstwerk dat een plek krijgt op de wisselsokkel in de Engelse Tuin.

Noordwijk Marketing

Samen met Noordwijk Marketing is in 2022 een strategisch marketingplan Cultuur opgesteld.

Sindsdien is uitvoering gegeven aan dit plan, met o.a. een gerichte cultuurcampagne *Noordwijk Bruist* en een nieuwsbrief voor bewoners en bezoekers. Gemeente, Noordwijk Marketing en 26 culturele organisaties ondertekenden in 2024 een convenant om krachten te bundelen in gezamenlijke cultuurpromotie. Dit resulteert in een groeiend bereik van de website.

Website	2024	2025
Cultuurpagina	4.600	14.400
Uitagenda	48.344	312.000

Figuur 2 Bereik online (aantal weergaven)

Heilzame badplaats

Er is onderzoek gedaan naar activiteiten rond het thema 'Heilzame Badplaats'. Hier is een beperkt aantal activiteiten uit voortgekomen, waaronder een audiotour van Streekmuseum Veldzicht. Veel culturele organisaties geven aan, dat ze het lastig vinden om goed betekenis te geven aan dit thema.

4.2 Inzet cultuurcoach

Niet van toepassing

4.3 Inzet culturele organisaties

Van rondleidingen en workshops tot concerten en festivals, bijna 90% van de culturele evenementenorganisaties en erfgoedorganisaties ontwikkelen regelmatig activiteiten of evenementen die gericht zijn op toeristen, bezoekers uit de regio of mensen van buiten de gemeente. De resterende 10% doet dit soms (enkele keren per jaar).

75% van de culturele evenementenorganisaties en erfgoedorganisaties levert een bijdrage aan het verlengen van het toeristenseizoen. Als de organisatie dit niet doet, komt dit omdat er te weinig

publiek is in die periode om activiteiten rendabel of haalbaar te maken of omdat het programma seizoensgebonden is of beperkt tot het voorjaar of de zomer.

Gebruik van gemeentelijk aanbod

Bijna 90% van de culturele evenementenorganisaties en erfgoedorganisaties maakt gebruik van de subsidiemogelijkheden van de gemeente. Daarnaast wordt door bijna 40% van de organisaties gebruik gemaakt van de ontwikkeling van wandel- en fietsroutes en 25% gebruikt het aanbod van de gemeente gericht op promotie en marketingactiviteiten. 25% van de culturele organisaties ervaren hierdoor meer financiële ondersteuning voor hun activiteiten en meer zichtbaarheid voor hun activiteiten.

Samenwerkingen in promotie

75% van de organisaties geeft aan samen te werken met Noordwijk Marketing of andere partijen op het gebied van promotie, branding of merktaal. Bijna alle organisaties noemen hier Noordwijk Marketing als partner. Maar ook andere partners, zoals Omroep BO, Bureau Booi, De Noordwijker, Bureau van der Jagt, Maris Media, Omroep West, LeeF en NEX worden genoemd.

De organisaties geven aan dat deze samenwerkingen meer bezoek, grote bekendheid en professionele vormgeving oplevert.

4.4 Conclusies en aanbevelingen

Tijdelijke subsidies en samenwerking met Noordwijk Marketing zorgen voor zichtbaar en kwalitatief, meertalig cultureel aanbod. Duidelijke kaders zoals het Masterplan BKOR ondersteunen dit. Culturele organisaties waarderen de ondersteuning, promotie en samenwerking met de gemeente. Tegelijkertijd is er behoefte aan lange termijnbeleid en verheldering van de betekenis van 'Heilzame Badplaats'.

Waar is het beleid effectief?

- Subsidies maken de organisatie van culturele evenementen en activiteiten mogelijk en dragen bij aan een divers en kwalitatief aanbod.
- Het Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte biedt een helder beoordelingskader voor nieuwe kunstwerken en draagt daarmee bij aan consistente kwaliteitsbewaking.
- De samenwerking met Noordwijk Marketing heeft geleid tot effectieve vermarkting en een consistente promotie van het culturele aanbod. Ook vergroot het de samenwerking.
- Routes, festivals, workshops en museale activiteiten zorgen voor een aantrekkelijk (meertalig) aanbod gedurende het hele jaar, inclusief het laagseizoen. Ook verbinden ze de culturele en erfgoedlocaties uit de verschillende kernen met elkaar.
- Het beleid heeft geleid tot meer zichtbaarheid en toegankelijkheid van het culturele aanbod, o.a. door nieuwe (tijdelijke) kunstwerken in de openbare ruimte en meertalige initiatieven.

Waar is er draagvlak voor het beleid?

- Bijna 90% van de culturele organisaties maakt gebruik van subsidies en ervaart deze als versterkend voor zichtbaarheid en continuïteit.
- Culturele organisaties waarderen de samenwerking met Noordwijk Marketing, omdat dit leidt tot grotere bekendheid en professionelere promotie.
- Organisaties ervaren dat de gemeente hen ondersteunt en bereid is om samen het culturele aanbod verder te versterken voor bewoners en toeristen.

Wat adviseren we om te behouden?

- Subsidies voor evenementen en culturele activiteiten.
- Het Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte en de BKOR-adviesraad
- Samenwerking met Noordwijk Marketing voor promotie en merkconsistentie
- Duurzaam inzetbare (wandel-/fiets) routes met audiotour
- De aandacht voor lokale kunst en kunstenaars, inclusief tijdelijke kunstwerken.

Wat adviseren we om te veranderen of versterken?

- Blijvend investeren in meertalige en **toeristisch aantrekkelijke activiteiten**.
- **Lange termijnbeleid** stimuleert organisaties om duurzaam te investeren in aanbod en samenwerkingen
- Onderzoek hoe **structurele kunstinitiatieven** duurzaam kunnen worden vormgegeven binnen de beschikbare financiële en politieke kaders.
- Verder bouwen aan **samenhang tussen cultuur, toerisme en lokale identiteit** door de betekenis van '**Heilzame Badplaats**' te verhelderen.

Hoofdstuk 5: Het hele verhaal van Noordwijk (uitvoeringslijn 5)

Doelstelling

Het aanbod wordt aantrekkelijk gepresenteerd en sluit aan op de vraag van bezoekers, blijvend vernieuwen en ontwikkelen met aandacht voor de identiteit van de kernen. Het benutten van de museale sector en erfgoed als aantrekkingskracht voor de gemeente Noordwijk.

Hoe wil Noordwijk dit doen?

- De vier verhalen van de gemeente Noordwijk worden geborgd, bewaakt en verteld, zowel offline als online. Denk hierbij aan digitale erfgoedroutes, cross-overs met erfgoed en nieuwe media of lespakketten voor scholen en thuis.
- Met het opstellen van een canon van de gemeente Noordwijk, opgesteld door haar inwoners en waar plek is voor het verhaal van de vier kernen van de gemeente Noordwijk.
- Erfgoedorganisaties in de kernen weten elkaar te vinden en werken samen op thematische onderwerpen (de Tweede Wereldoorlog, de tuinbouw) die verband houden met de verhalen van Noordwijk.
- Er was veel aandacht voor de doelgroepen kinderen en ouderen. We betrekken nu ook de (jong)volwassenen en laten ze kennismaken met erfgoed door een persoonlijke benadering.

5.1 Inzet gemeente

Subsidies

Er is subsidie verleend aan diverse musea, zie hoofdstuk Financiën. Hiermee levert de gemeente Noordwijk een bijdrage aan een jaarrond programmering op het gebied van musea en erfgoed.

Daarnaast zijn er projectsubsidies verleend aan diverse erfgoedorganisaties vanuit het Erfgoedfonds. De projecten zijn heel uiteenlopend. Van het restaureren en aankopen van collectie tot de digitalisering van de collectie van diverse musea. Maar ook duurzaamheidsmaatregelen bij diverse musea tot aanpassingen aan gebouwen waardoor musea hebben kunnen uitbreiden.

Hiermee draagt de gemeente Noordwijk bij aan het beheer en behoud van het culturele erfgoed in de gemeente Noordwijk.

Ook is subsidie verleend aan initiatieven om de zichtbaarheid van erfgoed te vergroten Open Monumentendag en de Dag van de Noordwijkse geschiedenis.

Onderzoek samenwerkingsmogelijkheden erfgoedsector

Er is, samen met de musea en theater De Muze, onderzoek gedaan op welke onderdelen kan worden samengewerkt. Daarnaast zijn er vier bijeenkomsten georganiseerd met de erfgoedsector met als thema 'een toekomstbestendige erfgoedsector'. Hieruit is een gezamenlijk audiotoursysteem ontstaan en een collectief collectiebeheersysteem.

Audiotours

Er zijn verschillende audiotours ontwikkeld met het audiotoursysteem izi.TRAVEL. Dit is een gratis 'storytelling platform', in veel talen te kiezen en makkelijk in gebruik en algemeen geaccepteerd onder nationale en internationale bezoekers.

Collectief collectiebeheersysteem

Verschillende erfgoedorganisaties hebben het initiatief genomen om te werken met een collectief collectiebeheersysteem. We ondersteunden deze digitale ambitie door het financieren van de licentiekosten.

Canon

Er is een opdracht verleend aan het Genootschap Oud Noordwijk om een Canon van Noordwijk op te stellen. De Canon is in ontwikkeling.

80 jaar vrijheid

Voor de herdenking en viering van 80 jaar vrijheid heeft de gemeente stichtingen, verenigingen en onderwijsinstellingen uitgenodigd om plannen voor activiteiten in te dienen. Hierop is veel communicatie-inzet geweest. De plannen zijn beoordeeld en aan 25 initiatieven heeft de gemeente subsidie verleend voor realisatie.

Het resultaat was een veelzijdig en afwisselend programma dat van januari t/m 5 mei 2025 te beleven was.

Uitbreidingsplannen musea

Diverse musea hebben uitbreidingsplannen, zoals Museum Noordwijk, Museum Engelandvaarders, Kurt Carlsen, Atlantikwall en Museum Noordwijk. Deze organisaties zijn waar nodig/waar mogelijk gefaciliteerd.

5.2 Inzet cultuurcoach

De cultuurcoach is betrokken bij de organisatie van de Dag van de Noordwijkse Geschiedenis 2024 en het Bevrijdingsfestival in Noordwijkerhout in 2025. Hierdoor is een netwerk opgebouwd met erfgoedorganisaties.

Op verzoek van erfgoedorganisaties heeft de cultuurcoach speciaal voor de musea een training georganiseerd over het presenteren van een expositie. Hierbij waren alle musea van de gemeente aanwezig.

5.3 Inzet culturele organisaties

Alle erfgoedorganisaties die de enquête hebben ingevuld geven aan dat zij gebruik hebben gemaakt van het Erfgoedfonds. Daarnaast geeft 80% aan gebruik te hebben gemaakt van de ontwikkeling van digitale erfgoedroutes en audiotours, het themajaar 80 jaar vrijheid en de Dag van de Noordwijkse geschiedenis. 60% doet mee aan Open Monumentendag en 40% aan het gezamenlijk collectiebeheersysteem en de kindercultuurmaand

*"We konden vernieuwen en ontwikkelen. We trokken meer of een ander publiek."
Aldus een erfgoedorganisatie.*

70% van de organisaties geven aan dat zij hierdoor meer financiële ondersteuning ervaren voor hun activiteiten en projecten. Voor 60% van de organisaties bracht het vernieuwing. 40% geeft aan dat het ten goede kwam aan de samenwerking. Voor 20% vergrootte het de zichtbaarheid en bevorderde het nieuw publiek.

Lokale verhalen zichtbaar maken

40% van de erfgoedorganisaties geeft aan dat zij in de afgelopen vier jaar regelmatig (maandelijks of bij ieder project) nieuwe projecten hebben ontwikkeld rondom erfgoed of de culturele geschiedenis van Noordwijk, Noordwijkerhout en/of De Zilk. 60% van de erfgoedorganisaties geeft aan dat zij dit soms (enkele keren per jaar) doen. Dit gebeurt via audiotours, digitale routes, educatie en vernieuwende projecten.

5.4 Conclusies en aanbevelingen

Het erfgoedbeleid is succesvol in het ondersteunen van erfgoedorganisaties en het toegankelijk maken van erfgoed voor inwoners en bezoekers. De belangrijkste ontwikkelopgave ligt in het versterken van de onderlinge samenwerking en het verbinden van afzonderlijke initiatieven tot één samenhangend verhaal.

Waar is het beleid effectief?

- De structurele subsidies maken het mogelijk dat erfgoedorganisaties hun collecties beheren en een jaar rond programmering van o.a. tentoonstellingen aanbieden.
- Het Erfgoedfonds functioneert effectief als instrument voor projectmatige vernieuwing, zoals digitalisering van collecties, educatieve projecten en audiotours.
- Initiatieven als de Open Monumentendag en het themajaar *80 jaar vrijheid* dragen bij aan de zichtbaarheid van lokaal erfgoed en vergroten de mogelijkheden voor bewoners en bezoekers om er kennis mee te maken.

Waar is er draagvlak voor het beleid?

- Erfgoedorganisaties maken breed gebruik van gemeentelijke subsidies en ondersteuning. Ze waarderen deze als belangrijk voor hun continuïteit.
- Organisaties waarderen de financiële stabiliteit en de faciliteiten voor digitale routes, audiotours en collectiebeheer.
- Initiatieven zoals de Dag van de Noordwijkse Geschiedenis worden positief ontvangen omdat zij laten zien wat er leeft en bijdragen aan publieksbereik en participatie.

Wat adviseren we om te behouden?

- Structurele subsidies voor musea en erfgoedorganisaties om continuïteit en kwaliteit te waarborgen.
- Het Erfgoedfonds als flexibel instrument voor innovatie en projectmatige ontwikkeling.
- Succesvolle publieks- en educatie-initiatieven zoals de Dag van de Noordwijkse Geschiedenis. Deze bevorderen de zichtbaarheid en versterken de samenwerking.
- Digitale toepassingen zoals audiotours (vooral als ze ook buiten de erfgoedlocaties beschikbaar zijn) en digitalisering van collecties, die bijdragen aan toegankelijkheid en vernieuwing.
- Gezamenlijke infrastructuur zoals het audiotourplatform of het collectiesysteem om samenwerking, kennisdeling en toegankelijkheid te ondersteunen.

Wat adviseren we veranderen of versterken?

- **Versterken van samenwerking** tussen erfgoedorganisaties; deze is tot nu toe slechts beperkt tot stand gekomen.
- Gerichter inzetten op **openbare en gedeelde toepassingen** (zoals audiotours buiten musea), omdat deze aantoonbaar meer worden gebruikt.
- Meer focus op het **verbinden van losse projecten** tot een samenhangend erfgoedverhaal, zodat de impact structureler wordt. De Canon van Noordwijk kan hierbij een kader bieden.

Hoofdstuk 6. Basisinfrastructuur

De gemeente heeft een structurele verantwoordelijkheid voor instellingen die een cruciale functie vervullen in verschillende cultuurdisciplines: van theater tot bibliotheek, van museum tot cultuureducatie en van lokale omroep tot evenementenlocatie. Met de term 'basisinfrastructuur (BIS)' maken we die verantwoordelijkheid expliciet. Dit zijn dan ook instellingen waarbij de gemeente Noordwijk al vele jaren een structurele subsidierelatie heeft. Het gezelschap van BIS-instellingen vormt het fundament van de cultuur in de gemeente Noordwijk.

6.1 Organisaties Basisinfrastructuur

Hieronder geven we een overzicht van de subsidies aan organisaties die vallen onder Basis Infrastructuur (BIS).

Omroep Bollenstreek

We steunen de continuïteit en verdere professionalisering van Omroep Bollenstreek (BO) door subsidie te verlenen.

Er is advies uitgebracht aan het Commissariaat van de Media om BO 5 jaar (2018-2023) als lokale omroep het media-aanbod te verzorgen voor de gemeente Noordwijk, Hillegom, Teylingen en Lisse. Na tussenevaluaties in 2022 en 2024 is de gunning verlengd tot 2028.

Bibliotheek Bollenstreek

Er is subsidie verleend voor het bibliotheekwerk in Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. Met Stichting Bibliotheek Bollenstreek zijn jaarlijks uitvoeringsafspraken gemaakt.

Een aantal specifieke aandachtspunten in deze beleidsperiode:

- Er is subsidie verleend voor het realiseren van Informatiepunten Digitale Overheid in de bibliotheekvestigingen.
- Er is een SPUK aanvraag gedaan voor uitbreiding openingsuren/versterken bibliotheekvestigingen in Noordwijk en Noordwijkerhout.
- Uitbreiding van de vestiging Noordwijkerhout is onderzocht.
- De motie om het gratis lidmaatschap te verruimen van 18 naar 27 jaar is uitgevoerd.

Muze

Er is subsidie verleend voor de reguliere exploitatie (structurele verhuur van de ruimten aan lokale culturele organisaties, de programmering van professionele voorstellingen en het verzorgen van filmvoorstellingen), voor de vervangingsinvesteringen van de theaterfunctie en aanvullende subsidie ter compensatie van de huurkosten.

Een aantal specifieke aandachtspunten in deze beleidsperiode:

- Samen met het bestuur van de Muze is gewerkt aan het harmoniseren van de huren.
- Samen met gebouwenbeheer is gewerkt aan de energieopgave en het verduurzamen van het pand. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gebouw. Hieraan is ook voldaan.
- Er is subsidie verleend uit het noodfonds (corona).
- Er is financiële bijdrage verleend uit het energiecrisis noodfonds
- Er is extra subsidie verstrekt om faillissement te voorkomen.
- BMC heeft op verzoek van de gemeente onderzoek gedaan naar een toekomstbestendige Muze. De bevindingen worden verwerkt in een advies dat los van dit evaluatierapport zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Genootschap Oud Noordwijk

Er is subsidie verleend voor de activiteiten van Museum Noordwijk en Streekmuseum Veldzicht.

Een aantal specifieke aandachtspunten in deze beleidsperiode:

- Er is subsidie verleend voor de opstartkosten van de nieuwbouwplannen.
- Er hebben gesprekken plaatsgevonden over ontwikkeling van een nieuw museum.
- De juridische constructie voor de overdracht van de panden is uitgewerkt.

NoVaTo

Er is subsidie verleend voor de activiteiten van Noordwijkerhout Van Toen (NoVaTo).

Muziekschool Music Blvd

Er is subsidie verleend voor de activiteiten van de muziekschool.

Specifiek aandachtspunt in deze beleidsperiode:

- Er is aanvullende subsidie verleend voor hogere personeelskosten, boekhoudkosten en huurkosten.

De Schelft

Door de inzet van De Tijdelijke De Schelft kunnen culturele verenigingen optredens verzorgen in Noordwijkerhout.

In deze beleidsperiode is besloten om een nieuw zwembad te bouwen in Noordwijkerhout. In het ontwerp is voorgesorteerd op de komst van een multifunctionele hal, waarvoor de gemeenteraad begin 2026 akkoord heeft gegeven.

Hoofdstuk 7 Financiële evaluatie

Bij het vaststellen van de cultuurnota 2022 -2025 is door de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld voor verruiming van bestaande structurele budgetten en voor nieuwe initiatieven van het cultuurbeleid 'Cultuur in de kern 2022-2025'. Jaarlijks heeft de gemeenteraad de begroting vastgesteld. Zie bijlage 3 voor de begrotingen 2022-2025.

We lichten hier de belangrijkste aspecten toe.

Subsidie

De gemeente heeft vanuit haar structurele verantwoordelijkheid subsidie verleend aan BIS instellingen. Daarnaast is subsidie verstrekt aan muziekverenigingen, amateurverenigingen en culturele evenementenorganisaties.

Subsidieregels

In 2022 zijn subsidieregels opgesteld, passend bij het cultuurbeleid 2022-2025. Zie bijlage 2.

In 2024 zijn de subsidieregels voor Amateurkunst, Muziekverenigingen en Culturele evenementen aangepast om de stijging van de kosten voor culturele organisaties gedeeltelijk te compenseren. De stijging betreft o.a. huurkosten, personele kosten van de dirigent, de muziekleraren en technisch personeel, en faciliteiten zoals de huur van podiumdelen en tribunedelen.

Corona

Toen in maart 2020 de coronapandemie uitbrak, volgde al snel de totale lockdown met ingrijpende gevolgen voor de culturele sector in heel Nederland. Tussen 2020 en 2022 is er geen enkele culturele partner in de gemeente Noordwijk die niet werd getroffen door de coronamaatregelen.

In januari 2022, bij het ingaan van het cultuurbeleid 'cultuur in de kern' 2022-2025, was er nog sprake van een harde lockdown. Uiteindelijk vervielen de laatste maatregelen in maart 2022, maar de impact was nog lang daarna merkbaar.

De gemeente Noordwijk heeft, met hulp van de steunpakketten van het Rijk, ingezet op behoud, herstel en ondersteuning van de culturele sector. Dit betrof o.a. coulancemaatregelen ten aanzien van subsidies en noodsteun voor culturele instellingen om te kunnen voortbestaan. Ook is een Coronanoodfonds opgericht, waar 13 culturele instellingen een beroep op hebben gedaan.

Daarnaast heeft de gemeente Noordwijk in 2022 en in 2023 een actieplan Nasleep Corona opgesteld voor herstel en ondersteuning van de culturele sector. De steunpakketten van het Rijk zijn ook ingezet voor de financiering van de organisatie van de Biënnale, ter ondersteuning van de creatieve sector, onderdeel van het Masterplan Kunst in de Openbare Ruimte.

Coulancemaatregelen subsidies

In verband met corona is besloten om coulant om te gaan met het vaststellen van subsidies in 2020. Resterende budgetten mochten bij uitzondering worden ingezet voor een culturele activiteit in 2021.

Ook in 2021 was er Corona. Met de opgedane ervaring hebben culturele organisaties hier zo goed mogelijk op ingespeeld. Vanwege de steeds veranderende maatregelen was het noodzakelijk om in 2021 ook coulant om te gaan met het vaststellen van subsidies.

Actieplan Nasleep Corona in 2022 en 2023

Het actieplan Corona Cultuur had de volgende doelstellingen:

- Ondersteunen van (amateur) kunsten en culturele instellingen
- Leden werven
- Culturele activiteiten onder de aandacht brengen bij bewoners.
- Voorkomen culturele kaalslag

Het actieplan is tot stand gekomen door de gezamenlijke inbreng van het culturele veld. Uit brainstormsessies zijn 60 ideeën voortgekomen hoe de problemen door corona op te lossen of te reduceren. De meest haalbare ideeën zijn verwerkt in het Actieplan Nasleep Corona Cultuur 2022. Deze ideeën zijn zo veel mogelijk uitgewerkt door culturele organisaties en/of partners. De gemeente heeft hierbij gefaciliteerd en geregisseerd.

In 2022 was er €202.000,- beschikbaar gesteld voor het actieplan Nasleep Corona Cultuur 2022. Hiervan is €156.497,- besteed. Een aantal plannen waren in 2022 nog niet (volledig) uitgevoerd en andere waren zo succesvol dat de culturele sector aangaf dat zij dit graag ook in 2023 terug zouden willen laten komen. De resterende steunbudgetten zijn daarom ingezet voor het Actieplan Nasleep Corona Cultuur 2023. In 2023 was er €278.277,- beschikbaar voor het actieplan Nasleep Corona Cultuur 2023. Hiervan is €227.077,- besteed.

Enkele spraakmakende voorbeelden uit het Actieplan Nasleep Corona zijn de Cultuurmarkt, de tweewekelijkse cultuurpagina in de krant en het 'Cultuur aan Zee logo' voor gezamenlijke initiatieven.

Energiecrisis – noodfonds

Maatschappelijke organisaties die in 2023 kampten met een te hoge energierekening die ze niet kunnen betalen, konden een aanvraag van maximaal €9.000 indienen voor een bijdrage uit het energiecrisis-noodfonds van de gemeente Noordwijk. Binnen de culturele sector heeft De Muze hiervan gebruik gemaakt.

Taakstelling bezuiniging subsidies

De gemeenteraad wil vanaf 2028 per jaar €600.000 bezuinigen op subsidies. Om een zorgvuldige afweging en keuze te kunnen maken, is het college gevraagd hiervoor een plan te maken. Dit zogenoemde subsidieplan moet de bezuinigingen realiseren, de maatschappelijke gevolgen zoveel mogelijk beperken en subsidies in de toekomst doelgericht inzetten. Bij het opstellen van het plan zijn de adviesraden, waaronder de Cultuurraad, betrokken. De gemeenteraad heeft in november 2025 ingestemd met de bezuinigingen op subsidies.

Uitgaven cultuur vergelijkbare gemeenten

De uitgaven van de gemeente Noordwijk aan kunst en cultuur zijn vergeleken met andere gemeenten. Dit laat zien wat de gemeente Noordwijk per inwoner uitgeeft aan cultuur in verhouding tot

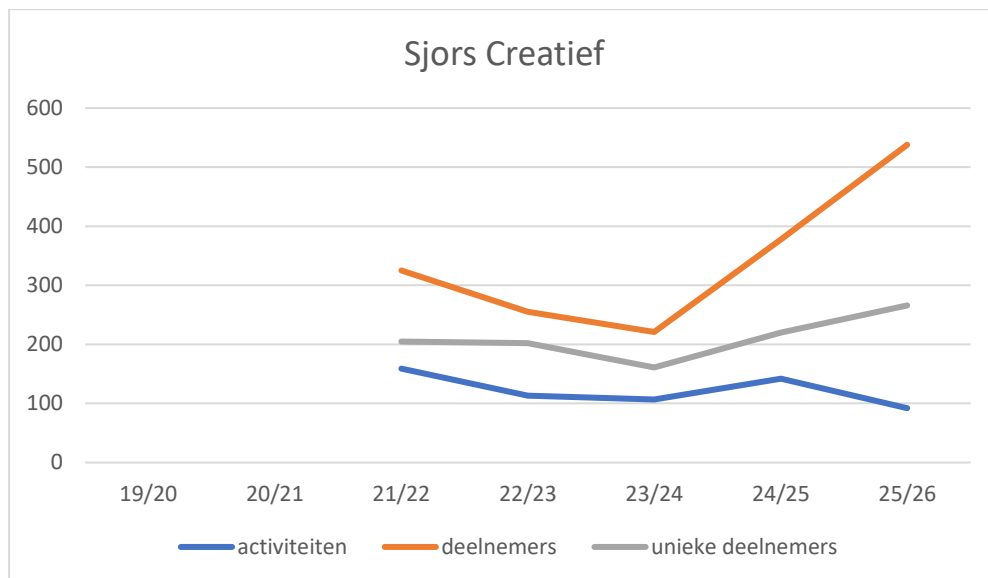
gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal, zie bijlage 4 voor details.

Het CBS heeft uitgezocht wat Nederlandse gemeentes in 2023 uitgaven aan cultuur. De cijfers zijn ietwat vertekend, omdat er in 2023 nog coronasteun beschikbaar was voor cultuur. Hieruit blijkt, dat Noordwijk in 2023 iets minder uitgaf aan cultuur dan andere gemeenten met 20.000-50.000 inwoners. Zonder coronagelden gaf Noordwijk in 2023 beduidend minder uit aan cultuur dan vergelijkbare gemeenten.

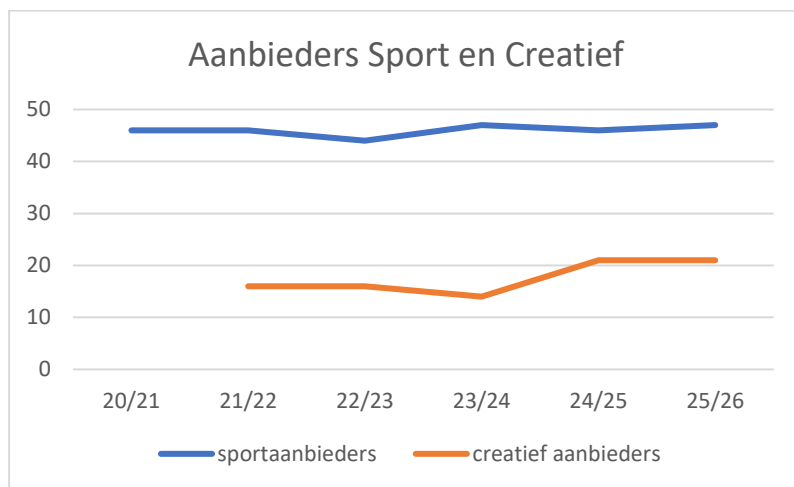
Ook is gekeken hoe de uitgaven aan cultuur zich verhouden tot andere sterk toeristische, meerkernige gemeenten. Hieruit blijkt, dat de gemeente Noordwijk relatief weinig geld uittrekt voor cultuur. Van de 13 gemeenten zijn er slechts 3 gemeenten die minder uitgeven dan de gemeente Noordwijk. Gemeente Wijchen geeft even veel uit. 9 gemeenten geven meer geld uit voor cultuur.

Bijlage 1 Sjors Creatief

Aantal activiteiten en deelnemers aan Sjors Creatief, het activiteitenprogramma voor jeugd.

Aantal culturele organisaties, dat activiteiten aanbiedt in kader van Sjors Creatief.

Bijlage 2 Subsidieregels

Overzicht van de subsidieregelingen

[Subsidieregel Muziekverenigingen gemeente Noordwijk 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

[Subsidieregel Culturele evenementen gemeente Noordwijk 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

[Subsidieregel Amateurkunst gemeente Noordwijk 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

[Subsidieregel Erfgoedfonds 2022 | Lokale wet- en regelgeving](#)

[Subsidieregel Cultuurparticipatie jongeren en jongvolwassenen gemeente Noordwijk 2024 en 2025 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Bijlage 3 Meerjarenbegroting Cultuur

Cijfers meerjarenbegroting

ibegrotingen	budget	vastgesteld budget cultuurnota 2022-2025	begroting	begroting	begroting	begroting	toelichting
omschrijving	2021	2022-2025	2022	2023	2024	2025	
Culturele evenementen	€ 80.000	€ 120.000	€ 406.505	€ 407.268	€ 228.622	€ 172.063	extra middelen ivm coronanoodsteun ('22 tm '24) en 80 jaar vrijheid ('25)
Erfgoedfonds	€ 52.670	€ 75.000	€ 75.000	€ 80.621	€ 82.717	€ 84.869	
Beeldende kunst in de Buitenruimte+ onderhoud	€ 35.000	€ 80.000	€ 297.595	€ 86.640	€ 88.893	€ 91.204	
Thema 1 Iedereen doet mee	€ 12.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 82.775	€ 84.928	€ 87.135	
Thema 2 Van Zee tot Bollenveld	€ 0	€ 65.000	€ 65.000	€ 69.875	€ 71.692	€ 63.556	2025 minder budget ivm taakstelling bezuinigingen
Kunst en Cultuur uren	€ 120.728	€ 123.263	€ 123.960	€ 126.697	€ 130.464	€ 135.285	
Kunst en Cultuur FIN	€ 283.170	€ 59.484	€ 488.529	€ 29.349	€ 29.936	€ 30.378	
Muziekverenigingen	€ 131.696	€ 133.803	€ 133.935	€ 143.980	€ 147.725	€ 151.565	
Amateurverenigingen	€ 30.000	€ 30.480	€ 30.510	€ 32.799	€ 33.653	€ 34.528	
Novato	€ 5.000	€ 5.080	€ 5.085	€ 5.465	€ 5.607	€ 5.754	
Open Monumentendag	€ 5.025	€ 5.025	€ 5.110	€ 5.493	€ 5.637	€ 5.783	
Openstelling vuurtoren (huur)	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.375	€ 5.516	€ 5.659	
Uitvoering cultuurbeleid (werkbudget)	€ 50.152	€ 49.476	€ 54.860	€ 59.355	€ 60.897	€ 62.481	
De Muze (subsidie min huurinkomsten)	€ 286.539	€ 290.880	€ 291.151	€ 312.986	€ 321.123	€ 529.471	aanvullende subsidie
Stg. Music Blvd	€ 61.358	€ 62.340	€ 62.402	€ 67.082	€ 68.826	€ 60.364	
Poppodium	€ 22.436	€ 22.795	€ 22.817	€ 24.529	€ 25.166	€ 820	ivm onderbesteding en taakstelling bezuinigingen budget verminderd
GON	€ 74.855	€ 76.052	€ 76.127	€ 81.837	€ 83.965	€ 86.148	
Bibliotheek Bollenstreek (subsidie min huurinkomst)	€ 812.180	€ 824.342	€ 784.076	€ 893.159	€ 884.767	€ 1.040.740	extra middelen vanuit het Rijk

Figuur 3: De budgetten zijn jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast staan de lokale omroep, monumentenzorg en archeologie separaat in de meerjarenbegroting. De landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit, gericht op cultuuronderwijs is begroot onder onderwijs.

De financiële verantwoording van het beleid komt terug in de jaarrekening van de gemeente.

[Financiële stukken | Gemeente Noordwijk](#)

Bijlage 4 Benchmark uitgaven aan cultuur

Benchmark uitgaven cultuur per bewoner in 2023	begroting	€/bewoner
Gemeenten 20.000-50.000 inwoners*		64
Gemeente Noordwijk**	2.820.092	62
Gemeente Noordwijk** zonder Coronagelden	2.541.815	56

*Bron CBS

[Detaillering cultuurlasten gemeenten en provincies, 2023 | CBS](#)

** Aantal inwoners Noordwijk 01-01-2023 45.179

NB: CBS schaaft meer posten onder cultuur dan de cultuurbegroting van Noordwijk omvat. Deze zijn wel meegenomen in deze begrotingsberekening.

Tabel 1: Cultuuruitgaven per inwoner: Gemeente Noordwijk vergeleken met gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal

Gemeente	Inwoneraantal (01-01-2025)	Totale uitgaven voor cultuur €	Uitgaven per inwoner (€)
Medemblik	46.002	1.845.000	40
Soest	47.682	2.204.000	46
Wijchen	41.836	2.223.000	53
Noordwijk	45.929	2.427.727	53
Venray	44.807	2.456.622	55
Waalwijk	51.241	3.943.000	77
Heerenveen	51.859	4.854.000	94
Oosterhout	58.380	5.624.000	96
Zutphen	49.038	6.086.000	124
Middelburg	50.167	7.174.000	143
Weert	51.355	7.635.000	149

Tabel 2: Cultuuruitgaven per inwoner: Gemeente Noordwijk vergeleken met gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal en meerkernige gemeentes en met (kust-)toerisme

Gemeente	Aantal inwoners	Totale uitgave voor cultuur €	Uitgave per inwoner (€)
Schagen	48.378	2.041.000	42
Noordwijk	45.929	2.427.727	53

Edam-Volendam	37.146	2.398.000	65
Vlissingen	45.755	3.016.000	66

De cijfers komen uit de programmabegrotingen van de gemeentelijke websites. De bedragen zijn gebaseerd op de begroting 2025 (lasten/baten) en omvatten: Cultuurpresentatie, Productie en participatie, Musea en Media. Exclusief: Cultureel Erfgoed. De cijfers zijn afgerond tot hele bedragen.

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
☎ +31 (0)71 36 60 600
✉ gemeente@noordwijk.nl
🌐 noordwijk.nl